

Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

Växjö/Kalmar 2014-10-13

Betänkandet av Utredningen om Åtgärder mot felaktiga utbetalningar inom den arbetsmarknadspolitiska verksamheten SOU 2014:16 ”Det ska vara lätt att göra rätt”

Felaktiga utbetalningar inom den arbetsmarknadspolitiska verksamheten medför ett antal problem.

1) Felaktiga utbetalningar inom arbetsmarknadspolitiken är av stor omfattning då det gäller utbetalningar till arbetsgivare. Problemet med de felaktiga utbetalningarna till arbetsgivare bör delas upp i, minst, två skilda problem. 1a) Arbetsgivare är en väldigt viktig aktör i den svenska arbetsmarknadspolitiken. Det är oerhört centralt att arbetsgivarna ser deltagande inom arbetsmarknadspolitiken som en vinst genom att man får tillgång till arbetskraft som kan användas i produktionen helt eller delvis och som utvecklas och eventuellt också kan komma att bli långsiktiga medarbetare. Den risk och det merarbete som det medför att provanställa en person med tidigare svag arbetsmarknadsanknytning ska man ha kompensation för men inte mer än så. Arbetsgivare ska inte uppfatta arbetsmarknadspolitiken som en chans att få stora omotiverade utbetalningar för då kommer de praktikplatser som startas inte vara ändamålsenliga. 1b) Det finns också anledning att ta mycket allvarligt på snedfördelningen av konkurrensen som kan uppstå. Om enskilda arbetsgivare sätter i system att ha en, orimligt, stor del av arbetsstyrkan i form av praktikplatser (istället för tillsvidareanställd personal) som fullgör en stor arbetsinsats kommer de företagen att få lägre lönekostnader än konkurrenterna och kan då sänka priserna på varan eller tjänsten och då sätts konkurrensen helt eller delvis ur spel.

Vi skulle vilja se att man hade en lite mer tydlig uppdelning av den aktuella frågeställningen och därmed också relevanta insatser och aktörer för de olika delasppekterna. Förutom de statsfinansiella konsekvenserna av felaktiga utbetalningar kan vi alltså urskilja, åtminstone, två väldigt olika negativa konsekvenser av felaktiga utbetalningar inom den arbetsmarknadspolitiska verksamheten:

- 1) Praktikplatsernas kvalité
- 2) Konkurrenspåverkan

Vi instämmer, i huvudsak, i utredningens överväganden och i dess förslag men vi skulle vilja göra följande tillägg.

1. Man bör följa upp effekterna av felaktiga utbetalningar inom arbetsmarknadspolitiken mot konsekvenserna på basis av dess effekt på praktikplatsernas kvalité och dess påverkan på konkurrenssituationen på den lokala arbetsmarknaden.
2. Kontrollfunktionen kring felaktiga utbetalningar bör inte hamna på arbetsförmedlaren.

Praktikplatsernas kvalitet bör följas upp noggrannare av slumpmässigt utvalda praktikplatser som en rutin. Förutom de statsfinansiella effekterna av felaktiga utbetalningar är de allvarligaste konsekvenserna de kvalitetsproblem som arbetsmarknadspolitiken får om arbetsgivare försöka sätta i system att överutnyttja bidragssystemen. Det är viktigt att den lokala konkurrensen inte påverkas av felaktigt utnyttjande av stöd till arbetsgivare. Man bör överväga någon form av begränsning av andel med stöd av arbetsstyrkan. Man bör också överväga en begränsning av hur många nya praktikplatser man kan få ersättning för utan att tillsvidareanställa någon.

Kontrollfunktionen separerad från arbetsförmedlarrollen. Arbetsförmedlarens centrala uppgift är att vara en länk mellan arbetssökande och arbetsgivare i matchningen mellan lediga jobb och arbetssökande. Det finns en stor risk att dessa arbetsuppgifter blir sämre utförda ifall arbetsförmedlarna får en stor mängd kontrolluppgifter på sitt arbetsbord. De ökade kontrollinsatser som föreslås bör alltså, enligt vår uppfattning, inte utföras av arbetsförmedlare.

Vänliga hälsningar

Stephen Hwang
rektor